

Związek
Rzemiosła
Polskiego

Business
Centre
Club

ZPP
ZWIĄZEK PRACODAWCÓW
I PRACOWNIKÓW

FEDERACJA
PRZEDSIĘBIORCÓW
POLSKICH

Pracodawcy
Rzeczypospolitej
Polskiej

Warszawa, dnia 16 października 2024 r.

Pan

Donald Tusk

Prezes Rady Ministrów RP

Warszawa

Szanowny Panie Premierze,

jako przedstawiciele strony pracowników oraz strony pracodawców Rady Dialogu Społecznego (RDS), zwracamy się do Pana z prośbą o podjęcie działań mających na celu zwiększenie transparentności oraz partycypacji społecznej w procesie kształtowania polityki budżetowej państwa. Z głębokim niepokojem obserwujemy planowane zmiany w procedurze budżetowej, wynikające z projektu ustawy o Radzie Fiskalnej, które w naszej ocenie mogą znacząco ograniczyć dialog społeczny. Nasze stanowisko w tej sprawie wyraziliśmy w Uchwale nr 130 strony pracowników i strony pracodawców Rady Dialogu Społecznego z dnia 5 sierpnia 2024 r., którą przekazaliśmy Ministrowi Finansów.

Pomimo przedstawienia merytorycznych argumentów oraz powołania się na obowiązujące przepisy prawa, w tym przepisy unijne, które rozszerzają, a nie ograniczają partycypację w procesie stanowienia prawa, Minister Finansów nie uwzględnił naszego stanowiska. Uważamy, że argumenty przedstawione przez resort finansów wymagają dalszego rozwinięcia i nie uwzględniają wszystkich istotnych aspektów tej kwestii. W związku z tym kierujemy nasz apel do Pana Premiera, z wnioskiem o podjęcie działań wspierających dialog społeczny w tej kluczowej kwestii.

Jako partnerzy społeczni sprzeciwiamy się przede wszystkim propozycji Ministra Finansów dotyczącej uchylenia przepisów obligujących rząd do przygotowania i przekazania Radzie Dialogu Społecznego Założeń projektu budżetu państwa na kolejny rok oraz pominięcia RDS w procesie konsultacji średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych.

Naszym zdaniem takie działania podważają fundamentalne zasady demokracji, w szczególności transparentność i partycypację partnerów społecznych w procesie decyzyjnym dotyczącym finansów publicznych. Konsultacje społeczne są bowiem nieodzownym elementem budowania zaufania między władzą a społeczeństwem oraz gwarancją, że głos partnerów społecznych będzie uwzględniony w kształtowaniu polityki budżetowej. Dodatkowo zauważamy, że ograniczenie konsultacji publicznych narusza zasady określone w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, która w art. 20 ustanawia podstawy społecznej gospodarki rynkowej, podkreślając znaczenie współpracy pomiędzy różnymi podmiotami w procesie decyzyjnym. Zasady te wskazują na konieczność zapewnienia aktywnego udziału partnerów społecznych w kształtowaniu polityki gospodarczej, co jest niezbędne dla efektywnego i demokratycznego zarządzania zasobami publicznymi.

Chcemy zaznaczyć, że kwestionowane przez nas propozycje zawarte w projekcie ustawy o Radzie Fiskalnej, które ograniczają kompetencje Rady Dialogu Społecznego, nie są wymagane przez obowiązujące zasady zarządzania gospodarczego Unii Europejskiej. Wykraczają one poza zakres regulacji unijnych i pozbawiają RDS istotnych kompetencji ustawowych, co w praktyce ogranicza dialog społeczny między rządem, pracownikami a pracodawcami. Z przepisów unijnych dotyczących zarządzania gospodarczego wynika, że partnerzy społeczni powinni być włączeni w proces realizacji tych zasad na poziomie krajowym, w tym w konsultacje planów budżetowo-strukturalnych. Ustawodawstwo krajowe przewiduje, że właściwym forum dla tego procesu jest Rada Dialogu Społecznego. Brak odpowiednich rozwiązań prawnych na poziomie krajowym, w połączeniu z planowanymi zmianami kompetencji RDS, spowoduje ograniczenie roli partnerów społecznych w realizacji zarządzania gospodarczego UE przez Polskę. Stwarza to ryzyko negatywnej oceny tego stanu rzeczy przez Komisję Europejską w ramach Semestru Europejskiego oraz sformułowania zaleceń Rady Unii Europejskiej w kolejnych latach.

Ograniczenie konsultacji społecznych w procesie budżetowym stoi w sprzeczności z wieloma przepisami prawa unijnego, w tym z dyrektywą Rady (UE) 2024/1265 z dnia 29 kwietnia 2024 r., zmieniającą dyrektywę 2011/85/UE w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich, a także z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych oraz wielostronnego nadzoru budżetowego, uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97.

Oba akty prawne podkreślają znaczenie udziału partnerów społecznych w kształtowaniu polityki gospodarczej i budżetowej. W pkt 4 wyżej wymienionego rozporządzenia uznaje się udział partnerów społecznych w europejskim semestrze za kluczowy dla zapewnienia odpowiedzialności na poziomie krajowym za polityki gospodarcze i budżetowe oraz dla przejrzystego i inkluzywnego kształtowania polityki. Artykuł 28 dodatkowo podkreśla wagę dialogu gospodarczego oraz włączenia zainteresowanych podmiotów, w tym partnerów społecznych, w europejski semestr, natomiast art. 36 ust. 1 pkt c) w odniesieniu do pierwszych krajowych średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych przewiduje możliwość przeprowadzenia przez państwa członkowskie konsultacji publicznych z partnerami społecznymi, zgodnie z zasadami określonymi w art. 11 rozporządzenia, w odpowiednich terminach.

Spełnienie wymogów dyrektywy nie musi zatem oznaczać usunięcia kompetencji Rady Dialogu Społecznego w zakresie opiniowania średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych. Zauważamy, że nie istnieją formalne przeszkody, które uniemożliwiałyby równoległe działanie zarówno Rady Dialogu Społecznego, jak i Rady Fiskalnej w tej kwestii. Nawet jeśli przedmiotem prac obu instytucji będzie plan budżetowo-strukturalny czy Założenia projektu budżetu państwa, cel tych działań będzie różny, wynikający z odrębnych, ustawowych kompetencji tych podmiotów oraz celów ich działania. Warto podkreślić, że prawo unijne pozostawia swobodę w kształtowaniu regulacji krajowych w tym zakresie, co umożliwia dostosowanie działań do specyfiki krajowego systemu prawnego i potrzeb społecznych, w tym np. sporządzanie Założeń projektu budżetu państwa.

Ograniczenie roli partnerów społecznych w konsultacjach publicznych nie tylko narusza przepisy prawa unijnego, ale także pozbawia obywateli realnego wpływu na kształtowanie polityki budżetowej. Konsultacje społeczne są nie tylko formalnym wymogiem, ale przede wszystkim szansą na wypracowanie rozwiązań odpowiadających na potrzeby wszystkich obywateli. Uważamy, że budżet państwa to nie tylko zbiór liczb i wskaźników makroekonomicznych, ale narzędzie do realizacji wspólnych celów społecznych i gospodarczych, dlatego Rada Dialogu Społecznego powinna mieć możliwość wyrażenia swojej opinii na temat planowanego wydatkowania środków publicznych.

Ograniczenie konsultacji społecznych w procesie budżetowym jest krokiem wstecz, który może prowadzić do podejmowania decyzji niekorzystnych dla interesu publicznego, a także do utraty zaufania obywateli do instytucji państwowych. W związku z tym zwracamy się do

Pana Premiera z wnioskiem o zagwarantowanie Radzie Dialogu Społecznego prawa do konsultacji planów budżetowo-strukturalnych oraz o utrzymanie obowiązku przygotowywania i konsultowania Założeń projektu ustawy budżetowej.

Jesteśmy przekonani, że jedynie poprzez szeroki i otwarty dialog, z aktywnym udziałem Rady Dialogu Społecznego, możliwe jest wypracowanie rozwiązań, które będą służyły dobru wspólnemu oraz odpowiadały na potrzeby całego społeczeństwa. Deklarujemy gotowość do podjęcia dialogu w tej sprawie, aby wspólnie wypracować rozwiązania, które będą odpowiadały na potrzeby zarówno Rady Dialogu Społecznego, jak i Rady Fiskalnej. Naszym nadrzędnym celem jest zapewnienie, aby współpraca pomiędzy tymi instytucjami była efektywna i przyczyniała się do skuteczniejszego kształtowania polityki budżetowej oraz prognoz makroekonomicznych.

Z wyrazami szacunku

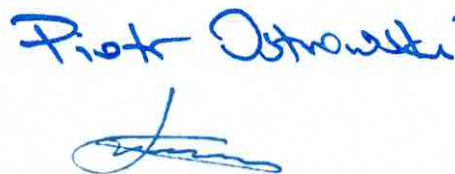
NSZZ „Solidarność”

Forum Związków Zawodowych

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych

Business Centre Club

Federacja Przedsiębiorców Polskich

Konfederacja Lewiatan

Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Związek Rzemiosła Polskiego

